

ÅRSMELDING 2017

Tannhelsetjenestens
kompetansesenter
Vest / Hordaland

Innhold

1. Innledning og oversikt	Side 3
2. Publikasjoner ved kompetansesenteret	Side 8
3. Forskningsprosjekter	Side 9
4. Kursvirksomhet, kompetansetiltak og tverrfaglig samarbeid	Side 19
5. Veiledningsaktivitet/Rådgivning	Side 30
6. Vitenskapelige presentasjoner og medieformidling	Side 31
7. Postere	Side 33
8. Verv	Side 34
9. Fokusområde og videre oppbygging av TKVest/H	Side 34
10. TkVest/Sogn og Fjordane 2017	Side 35

Forsidefoto

Fra venstre: tannlegespesialist i kjeveortopedi/forsker Dorina Sula Thelen og tannhelsesekretær Ann-Katrin Stevnebø studerer et røntgenbilde ved TkVest/Hordaland sin klinikk

Årsmelding 2017

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Vest/Hordaland (TkVest/Hordaland)

Leder: Hildur Cecilie Sørhoel

Besøksadresse: Årstadveien 19, 5009 Bergen

Postadresse: Postboks 2354 Møllendal, 5867 Bergen

Telefon: 55 58 37 90

Email: TKV/H.postledelse@hfk.no

Email til henvisninger: TKV.hord@hfk.no

Web-side: <https://www.hordaland.no/nn-NO/tannhelse/tkvesthordaland/>

1. Innledning og oversikt

Etablert kompetansesenter

Tannhelsetjenestens kompetansesenter Vest/Hordaland (TkVest/H) ble startet opp i august 2012, samtidig med åpning av det nye odontologibygget ved Universitetet i Bergen. TkVest/H eies av Hordaland fylkeskommune og skal ha regionfunksjon for Hordaland. Senteret behandler også pasienter fra Sogn og Fjordane.

TkVest/H sitt oppdrag er å bygge opp et kompetansemiljø regionalt som kan være drivkraft for fagutvikling og forskning i tannhelsetjenesten. Vårt senter skal også sikre befolkningen et behandlingstilbud med tilgang til avansert diagnostikk og flerfaglig spesialistbehandling.

TkVest/H:

- er henvisningsinstans og skal øke tilgjengeligheten til spesialisttannlegetjenester for befolkningen i regionen
- driver etterutdanning av og gir fagstøtte til tannhelsepersonell, samt rådgivning overfor tannhelsetjenesten, andre tjenesteområder og befolkningen
- driver forskning i samarbeid med ulike fagmiljøer og bidrar til faglig utvikling i den offentlige tannhelsetjenesten og i privat sektor
- tilbyr klinisk praksistrening for tannleger under spesialistutdanning i samarbeid med UiB

Ved utgang av 2017 er det 50 ansatte og 39,1 årsverk. Dette er en økning fra 2016 da vi var 45 ansatte og 37,6 årsverk og viser at organisasjonen er i god vekst. Spesialistklinikken ligger i odontologibygget i Årstadveien 19, ledelse/administrasjon/forskning er lokalisert i nabobygget Årstadveien 21 og Haukeland sjukehus tannklinik ligger ved Haukeland Universitetssykehus. Kompetansesenteret leier i dag lokaler av Universitetet i Bergen. 01.01.2017 ble det ansatt en forskningsleder.

TkVest/H ansatte 1.2.2017 ny leder. Blant mange viktige oppgaver er fremtidig behov for lokaler (tiltak både på kort og lang sikt), samarbeidsavtaler med UiB/Medisinsk fakultet og andre partnere, Integreert samarbeidsmodell for spesialistutdanning (oppdrag fra Helsedirektoratet) og utvikling av TOO-arbeidet.

Administrasjon

De administrative ressurser knyttet til Kompetansesenterets virksomhet var i 2017 fordelt slik:

- Leder av TkVest/Hordaland
- Overtannlege, leder av klinisk virksomhet
- Forskningsleder
- Ledende tannhelsesekretær
- Seniorrådgiver

I tillegg ble det innen områdene administrasjon, personal, budsjett/regnskap og IT tilført ca. 2,0 årsverk fra tannhelsetjenestens samlede administrasjon.

Finansiering

TkVest/Hordaland blir finansiert av midler fra Hordaland fylkeskommune, pasientinntekter (egenandel og trygdestønad) og øremerkede, statlige midler. De statlige midlene bevilges etter årlige søknader til Helsedirektoratet. Statlige midler går til administrasjon og forskning ved kompetansesenteret og til TOO-tilbudet.

Kommunikasjon

TkVest/Hordaland er en del av Hordaland fylkeskommune og er profilert på internettsiden til Hordaland fylkeskommune: www.hordaland.no under snarveien «Tannhelse» og «TkVest/Hordaland». Og på intranettsiden til Hordaland fylkeskommune: www.hfk.no.

Vi har lenke til vår hjemmeside på Bergen tannlegeforenings hjemmeside. TkVest/Hordaland annonserer fast om sine fagdager på nettsiden og i medlemsbladet til Bergen tannlegeforening.

Helse, Miljø og Sikkerhet

Vernerunde ble gjennomført i **2017** av ledelsen og verneombud.

Sykefraværet ved TkVest/H var på 9,2 % i 2017. Dette er en nedgang på 3,0 % i forhold til 2016, da sykefraværet var på 12,2 %.

TkVest/H ble Miljøfyrtårnserifisert høsten 2014 og ble resertifisert for tre nye år i 2017. Innen 1.4. blir det årlig laget en klima- og miljørapport ved TkVest/Hordaland. Vi viser til www.miljofyrtarn.no for mer informasjon.

Tverrfaglig virksomhet og kasespresentasjoner

Det er ofte de vanskeligste pasienttilfellene som henvises til kompetansesenteret. Kasesdiskusjoner med ulike spesialister til stede blir gjennomført jevnlig. Spesialistutdanningskandidater har og anledning til å møte.

Antall spesialister som er ferdigutdannet eller er under utdanning og antall veiledere ansatt ved TkVest/H:

3 spesialistkandidater med arbeidsplass på TkV/H var halvveis (1,5 av 3 år) i sitt utdanningsløp pr. 31.12.2016. To av disse skal bli spesialister i pedodonti og en skal bli spesialist i protetik. TkVest/H har 0,9 årsverk (3 ansatte) som veileder i spesialistutdanning. I tillegg blir en kandidat med støtte til lønn ferdig endodontist i juni 2018.

Antall gjennomførte etter- og videreutdanningskurs:

I 2017 ble det gjennomført 100 kurs ved TkVest/H (Kursvirksomhet, kompetansetiltak og tverrfaglig samarbeid).

Antall henviste pasienter:

I 2017 fikk TkVest/H 1.868 henviste pasienter.

Antall årsverk fagstøtte til den fylkeskommunale tannhelsetjenesten:

Oversikt over antall årsverk fagstøtte til den fylkeskommunale tannhelsetjenesten i 2017 tilstrebes nå registrert i Opus for å få en nøyaktig oversikt.

Fagutvikling/Kompetanseutviklingstiltak:

TkVest/H arrangerer fast fagdager gjennom hele året. Disse har en varighet på tre timer. Fagdager er åpne for alle ansatte ved Institutt for Klinisk odontologi, ansatte i tannhelsetjenesten og private tannhelseteam. Vi har også annonse i tidsskriftet og nettsiden til Bergen tannlegeforening. Vi jobber for at flere private tannleger melder seg på og deltar. Antall deltakere ligger mellom 40-50 personer pr. fagdager. Tema for fagdager i 2017 var:

- Protetikk
- Kjeveortopedi/LKG
- Endodonti
- Periodonti
- Pedodonti
- TOO
- Forskning
- Sykehusodontologi
- Julemøte: Flere faglige foredrag

Eksterne forelesere

TkVest/H hadde i 2017 disse eksterne foreleserne:

- Rådgivende overtannlege i Helfo, Sissel Heggdalsvik
- 5. års studentene i odontologi ved UiB/IKO, Lise Vindenes og Nina Solås Hope
- PhD-stipendiat ved UiB/IKO, Mohamed Abdul-Taouf Ali
- Spesialist i periodonti og førsteamanuensis ved UiO/Institutt for oral biologi, Morten Enersen
- Mastergradsstudent ved UiB/Det Psykologiske institutt, Johnny Hoai Dat Vo
- PhD-kandidat ved UiB/IKO, Siri Flagestad Kvalheim
- Overlege ved Haukeland universitetssykehus, avdeling for kreftbehandling og medisinsk fysikk, Marianne Brydøy
- Spesialisttannlege fra UiB/IKO i oral kirurgi og oral medisin, Mirna Farran

Odontofobi

Senter for odontofobi tar imot barn, ungdom og voksne med angst for tannbehandling eller sprøyteskrekk. Senteret tilbyr også tilrettelagt tannbehandlingstilbud til pasienter som er utsatt for overgrep og tortur (TOO). Ved SFO driver en også med forskning innenfor dette fagområdet. SFO gav fagstøtte til og samarbeidet tett med lokale TOO-team på Stord, Voss og Frekhaug, samt med Rogaland fylkeskommune sine TOO-team.

I 2017 hadde SFO 2,0 årsverk psykologer, 1,4 årsverk tannleger og 1,4 årsverk tannhelsesekretærer, til sammen 4,8 årsverk. Senteret fikk 75 henvisninger (45 kvinner og 30 menn).

Henvisninger:

Hvem har henvist	Antall
Fra regionalt kompetansesenter til lokalt TOO-team	3
Fra lokalt TOO-team til regionalt kompetansesenter	2
Fra tannlege	36
Fra fastlege	11
Fra psykiater/psykolog	6
Fra senter for migrasjonshelse	2
Har tatt kontakt selv	17
SUM	77

Antall personer på venteliste for vurdering pr. 31.12. er 65. Ventetid pr. 31.12. fra henvisning til vurderingssamtale er 75 uker.

Spesialisttannklinikk - antall ansatte og årsverk innenfor hvert fagområde

Fagområde	Ansatte	Årsverk	Rådgivning 30 % (årsverk) anslag	Veiledning i spesialistutdanning (årsverk)
Endodonti	1	1,0	0,30	
Kjeve- og ansiktsradiologi	1	1,0	0,30	
Kjeveortopedi	4	2,4	0,72	
Oral kirurgi og oral medisin	1	0,1	0,03	
Pedodonti	4	3,0	0,90	0,90
Periodonti	2	1,1	0,33	
Protetikk	2	1,0	0,30	
Senter for odontofobi:				
Tannleger	4	1,4		
Psykologer	2	2,0		
Haukeland sjukehus tannklinikk:				
Tannlege	2	1,0	0,30	
Tannpleiere	2	1,5		
Spes.klinikken - tannpleiere	3	2,0		
Spes.klinikken – sykepleier	1	0,5		
Tannhelsesekretærer	17	14,0		
SUM	46	32,00	3,18	0,90

Henvisninger til Tkvest/H i 2017 fordelt per tannhelsesdistrikt og annet

Fagområde	Nord	Øst	Sør	Vest	Sentr	UiB	Privat	HUS	Sogn	Annet	TOT
Pedodonti	45	39	22	72	72	27	125	4	18	8	432
Protetikk	18	22	9	27	42	7	20	0	4	0	149
Periodonti	16	7	6	21	23	7	7	0	2	0	89
Kjeveortopedi	12	35	0	9	34	12	5	0	1	0	108
LKG						2	22	2	1	4	31
Kirurgi	3	5	10	3	9	3	21	0	1	0	55
Endodonti	64	31	32	78	82	17	10	3	29	0	346
Røntgen	10	3	1	8	19	0	44	3	4	0	92
Haukeland S.											300
SFO	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tannpleier						1	0	0	0	0	1
Kens			1	1			0	1	0	0	1
Interne											264
SUM											1.868

Hospitering

Det er åpnet for hospitering ved TkVest/H for alt tannhelsepersonell som ønsker det. Veiledning til tannleger som har hospitert ved SFO: I løpet av 2017 var det innom totalt 2 tannleger, 1 psykolog, 2 tannpleiere og 1 tannhelsesekretær som hver hadde i snitt 1,3 dagers hospitering ved SFO. Tannlegene var både fra offentlig og privat sektor.

Forskning og fagutvikling - beskrivelse av status og planen for forskning ved senteret og i regionen

TkVest/H har helt fra starten i 2012 bevisst satset på å bygge opp en god forskningsvirksomhet. Tidligere leder ved kompetansesenteret gikk 1.1.2017 over i en nyopprettet stilling som forskningsleder. Senteret har en egen forskningsstrategi. Gjennom forskningssamarbeid med ulike organisasjoner og virksomheter utvikles forskningsaktiviteten.

Våre satsingsområder er:

- Klinisk praksisnær odontologisk forskning
- Tannhelsetjenste forskning
- Epidemiologisk forskning
- Forskning på helsefremmende og forebyggende arbeid

Våre forskere veileder masterstudenter og PhD kandidater i nært samarbeid med universitetssektoren. Vi er opptatt av at forskningen vår skal være relevant for tannhelsetjenesten og ønsker å inkludere tannhelsepersonell i våre kliniske forskningsprosjekter. Vi har som overordnet mål å bringe frem ny kunnskap som skal komme pasienter og befolkning til gode.

Et forskernettverk mellom alle ROKene i Norge ble etablert i 2015 og vi har deltatt i dette nettverket med presentasjoner av vår aktivitet. 31.05. og 08.11. var det samlinger i hhv

Tromsø og Trondheim for alle ROKene i Norge ved. Deltakere var kompetansesenterledere og forskningsledere ved ROK-ene. 09.10. ble det arrangert et internasjonalt/nasjonalt allmenntann nettverksmøte i Oslo der vår forskningsleder var med og arrangerte.

TkVest/H har for 2017 ingen prosjekter med forskningsstøtte fra de odontologiske universitetsmiljøene.

Aktivitet innen forskning og fagutvikling:

TkVest/H har pr. 31.12.2017 en forskningsavdeling med 12 forskere (7,6 årsverk). I tillegg bidrar spesialister, psykologer og spesialtannlege SFO (med PhD), leder og overtannlege til forskningsaktivitet.

PhD-avhandlinger og stipendiater tilknyttet kompetansesenteret

I 2017 har TkVest/H hatt 4 PhD-kandidater (en ny fra august 2017). Det var ingen som disputerte for PhD.

2. Publikasjoner ved kompetansesenteret

I 2017 er det totalt kommet 20 publikasjoner fra TkVest/H. 14 publikasjoner er rapportert inn i CRISStin.

Publikasjoner TkVest/H 2017

1. Åstrøm A, Gulcan F, Mustafa M, 2017. Oral helsesrelatert livskvalitet blant voksne i norge-en representativ befolkningsundersøkelse *Norsk TannlegeforeningsTidende*. 54(5):450-453.
2. Al-Sharabi N, Mustafa M, Ueda M, Xue Y, Mustafa K, Fristad I. 2017. Conditioned medium from human bone marrow stromal cells attenuates initial inflammatory reactions in dental pulp tissue. *Dent Traumatol*. 33(1):19-26.
3. Ali HM, Mustafa M, Hasabalrasol S, Elshazali OH, Nasir EF, Ali RW, Berggreen E, Skeie MS. 2017. Presence of plaque, gingivitis and caries in sudanese children with congenital heart defects. *Clin Oral Investig*. 21(4):1299-1307.
4. Almahdi HM, Ali RW, Nasir EF, Astrom AN. 2017. Socio-cognitive correlates of intention to use toombak: A cross-sectional study among students (13-16 years) in khartoum state, sudan. *BMC Public Health*. 18(1):88.
5. Berge KG, Agdal ML, Vika M, Skeie MS. 2017a. Treatment of intra-oral injection phobia: A randomized delayed intervention controlled trial among norwegian 10- to 16-year-olds. *Acta Odontol Scand*. 75(4):294-301.
6. Berge KG, Vika M, Agdal ML, Lie SA, Skeie MS. 2017b. Reliability, validity and cutoff score of the intra-oral injection fear scale. *Int J Paediatr Dent*. 27(2):98-107.
7. Berge TLL, Lygre GB, Jonsson BAG, Lindh CH, Bjorkman L. 2017c. Bisphenol a concentration in human saliva related to dental polymer-based fillings. *Clin Oral Investig*. 21(8):2561-2568.

8. Bunaes DF, Mustafa M, Mohamed HG, Lie SA, Leknes KN. 2017. The effect of smoking on inflammatory and bone remodeling markers in gingival crevicular fluid and subgingival microbiota following periodontal therapy. *J Periodontal Res.* 52(4):713-724.
9. Heliovaara A, Kuseler A, Skaare P, Shaw W, Molsted K, Karsten A, Brinck E, Rizell S, Marcusson A, Saele P et al. 2017. Scandcleft randomised trials of primary surgery for unilateral cleft lip and palate: 6. Dental arch relationships in 5 year-olds. *J Plast Surg Hand Surg.* 51(1):52-57.
10. Bjørkvik J, Henriques D, 2017. Tannhelse og psykisk lidning: Tannverk i tillegg. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening.* 54(4):450-453.
11. Størksen K, 2017a. Behandling av misfargede tenner med zirconia kroner hos en pasient med alagilles syndrom. *Norsk Tannlegeforenings Tidende.* 127:688-691.
12. Størksen K, 2017b. Kirurgisk/protetisk rehabilitering etter behandling for ameloblastom. *Norsk Tannlegeforenings Tidende.* 127:792-796.
13. Størksen K, 2017c. Obturatorproteser- muligheter og begrensninger. *Norsk Tannlegeforenings Tidende.* 117:414-420.
14. Karsten A, Marcusson A, Hurmerinta K, Heliovaara A, Kuseler A, Skaare P, Bellardie H, Ronning E, Shaw W, Molsted K et al. 2017. Scandcleft randomised trials of primary surgery for unilateral cleft lip and palate: 7. Occlusion in 5 year-olds according to the huddart and bodenham index. *J Plast Surg Hand Surg.* 51(1):58-63.
15. Konstantinova V, Ibrahim M, Lie SA, Birkeland ES, Neppelberg E, Marthinussen MC, Costea DE, Cimpan MR. 2017. Nano-tio2 penetration of oral mucosa: In vitro analysis using 3d organotypic human buccal mucosa models. *J Oral Pathol Med.* 46(3):214-222.
16. Mohamed Ali H, Berggreen E, Nguyen D, Wahab Ali R, Van Dyke TE, Hasturk H, Mustafa M. 2017. Dental plaque microbial profiles of children from khartoum, sudan, with congenital heart defects. *J Oral Microbiol.* 9(1):1281556.
17. Molsted K, Humerinta K, Kuseler A, Skaare P, Bellardie H, Shaw W, Karsten A, Kare Saele P, Rizell S, Marcusson A et al. 2017. Scandcleft randomised trials of primary surgery for unilateral cleft lip and palate: 8. Assessing naso-labial appearance in 5-year-olds - a preliminary study. *J Plast Surg Hand Surg.* 51(1):64-72.
18. Oftedal BE, Marthinussen MC, Erichsen MM, Tveitaras MK, Kjellesvik-Kristiansen A, Hammenfors D, Jonsson MV, Kisand K, Jonsson R, Wolff ASB. 2017. Impaired salivary gland activity in patients with autoimmune polyendocrine syndrome type i. *Autoimmunity.* 50(4):211-222.
19. Saele P, Osthus E, Adalen S, Nasir EF, Mustafa M. 2017. Pattern of clefts and dental anomalies in six-year-old children: A retrospective observational study in western norway. *Acta Odontol Scand.* 75(2):100-105.
20. Semb G, Enemark H, Friede H, Paulin G, Lilja J, Rautio J, Andersen M, Abyholm F, Lohmander A, Shaw W et al. 2017. A scandcleft randomised trials of primary surgery for unilateral cleft lip and palate: 1. Planning and management. *J Plast Surg Hand Surg.* 51(1):2-13.

3. Forskningsprosjekter

Oral helse hjå juvenil idiopatisk artritt (JIA) - Ein longitudinell studie

1. Prosjekt

Juvenil idiopatisk artritt (JIA) er den vanlegaste førekomande kroniske leddgikttypen i barn-

dommen, og rammar ca 1-2 av 1000 born under 16 år. I Norge i 2009, trengte ca 2.700 barn med diagnosen JIA nødvendig aggressiv behandling og oppfølging. Den orale helsa hjå JIA born synes også å vera påverka. Auka tilfelle av karies, endra spyttamansetning og gingivitt har blitt rapportert.

Svært lite er kjent om mange av dei faktorane som blir assosiert med oral helse hjå born med JIA versus friske barn, og forskning er nødvendig for å identifisere dei borna med JIA som har særleg høg risiko for å utvikle orale sjukdomar. Denne studien er ein del av ein større studie i Norge: «NorJIA: Kjeveleddsaffeksjon, oral helse, uveitt, beinhelse og livskva-litet hjå born med juvenil idiopatisk artritt (JIA).

2. Prosjektlear og prosjektmedarbeidarar

Doktorgradsprosjekt ved:

- PhD-stipendiat Lena Elisabet Cetrelli (lena.cetrelli@tkm-n.no) (DDS), stipendiat NTNU, finansiert av Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Midt Norge - TkMN (2015 -2021).
- Hovudvegleiar: Marite Rygg (marite.rygg@ntnu.no), Professor NTNU/Pediatrisk Revmatolog, St.Olav sykehus, Trondheim.
- Medvegleiar: Tone Natland Fagerhaug (tone.natland.fagerhaug@tkm-n.no), fors-kings sjef ved Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Midt Norge - TkMN. Kost-holdseksper (ernæringsfysiolog), /førsteamanuensis II ved ISM, NTNU.
- Medvegleiar: Athanasia Nancy Bletsa (athanasia.bletsa@hfk.no), forskar/klinisk spesialist ved Tannhelsetjenestens Kompetansesenter Vest/Hordaland (TkVest/Hordaland, Bergen). Førsteamanuensis II ved MOFA, UiB.
- Medvegleiar: Pål Richard Romundstad, prodekan, Det medisinske fakultet, NTNU og professor ved Institutt for samfunnsmedisinsk allmenmedisin.

3. Eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

- NTNU, Trondheim, <http://www.ntnu.no/>
- St.Olav Hospital, Trondheim, <https://stolav.no/>
- Karen Rosendahl, professor II UiB/konsulent Pediatrisk radiolog, Haukeland Universitetssjukehus, <https://helse-bergen.no/>
- Ellen Nordal, førsteamanuensis UiT, Konsulent Pediatrisk Revmatolog, Universitetssjukehuset Nord Norge, Tromsø, <https://uit.no/startside> og <https://unn.no/>
- Marit Slåttelid Skeie, førsteamanuensis/spesialist i barnetannpleie, MOFA, Institutt for klinisk odontologi, <http://www.uib.no/odontologi>

Karies, tannhelsevanar, etevaner- og drikkevanar og tannhelserelaterte oppfatningar og haldningar blant 12-18 år gamle skuleelevar i to distrikt i Hordaland, Norsk skulebasert forskningsprotokoll

1. Prosjekt

Dårleg oral helse er eit viktig tema innan offentleg helse når det gjeld individuelle plager og finansielle byrder for både individ og samfunn. Dei to mest vanlege orale sjukdommane er karies og tannkjøtsjukdommar, som ofte startar i barndommen. Risikofaktorar for å utvikle karies, tannkjøtsjukdommar og tannslitasje inkluderer inntak av sukkerholdig mat og drikke, dårlege tannpussevanar, røyking, alkoholkonsum og at ein går uregelmessig til tannhelsepersonell.

Tenåringar er ei utfordrande gruppe når det gjeld oral helse fordi dei har sårbare permanente tenner som kjem ut på ei tid då dei er i ferd med å etablere uavhengigheit til sine foreldre. Tenåra er ein viktig tidsperiode for å bli uavhengig, der ein også får eit meir personleg ansvar for å hindre at tannhelsesjukdommar oppstår og dermed avgjer framtidig oral helse. Å hindre utvikling av orale sjukdommar, ved å prøve å endre dei risikofylte vanane som påverkar oral helse på ein negativ måte, krev ei forståing av dei haldningar og oppfatningar som ligg bak desse vanane.

Denne studien er basert på innleiande resultat basert på data frå ulike tannklinikkar i distrikt Sør i Hordaland. Analysen konkluderte med at born og unge vaksne i denne regionen (5-, 12- og 18-åringar) viste eit høgare karies nivå samanlikna med tilsvarende grupper i Hordaland og Norge.

Målet med studien:

- a. Evaluere elevane sitt karies nivå, etevaner- og drikkevanar og tannhelsevanar
- b. Vurdere haldningar, oppfatningar og vanar blant tenåringar når det gjelde orale hygiene-tiltak ved å bruke «Health Belief Model».
- c. Undersøkje haldningar og oppfatningar blant tenåringar når det gjeld ete- og drikkevanar ved å bruke «the Theory of planned behaviour».

2. Prosjektleder og prosjektmedarbeidarar

Forsningskoordinator Elwalid Nasir, TkVest/Hordaland (Prosjektleder)

Psykologspesialist/Phd Jofrid Bjørkvik, TkVest/Hordaland

Forsningskoordinator Manal Mustafa, TkVest/Hordaland

3. Eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

Tannhelsedistrikt Sør, Hordaland fylkeskommune, [http://www.hordaland.no/nno-tannhelse/tenester-og-pasientrettar/tannklinikane-i-hordaland2/](http://www.hordaland.no/nno/tannhelse/tenester-og-pasientrettar/tannklinikane-i-hordaland2/)

Tannhelse og barnevern - samhandling til beste for barnet

1. Prosjekt

Studien har som mål å auke kunnskapen kring utsette barn, tannhelsepersonell si meldeplikt og tannhelse og barnevern som samarbeidande tenester. Gjennom å belyse ulike sider ved

meldeplikta, skal studien generere kunnskap som kjem utsette barn, tannhelsetenesta og barnevernstenesta til gode.

Tannhelse og barnevern - samhandling til beste for barnet, er ein tverrsnittsstudie. Årsskiftet 2014/2015 blei det gjennomført ei landsdekkjande elektronisk spørjeundersøking blant 1542 offentlege tannlegar og tannpleiarar i Noreg. Undersøkinga hadde fokus på tannhel-sepersonell sine opplevingar og utfordringar knytt til deira meldeplikt til barnevernet, samt erfaringar frå ei eventuell samhandling med barnevernet. Totalt 1200 (78%) tannlegar og tannpleiarar svara på spørjeundersøkinga.

2. Prosjektlei-ar og prosjektmedarbeidarar

Tverrfagleg studie: Studien som er ein del av doktorgradsarbeidet til Ingfrid Vaksdal Brattabø er eit samarbeid mellom Tannhelsetjenestens kompetansesenter vest/ Hordaland (TKV-Hordaland) , HEMIL-senteret Universitetet i Bergen og Den offentlege tannhelsetenesta i Noreg.

Stipendiat: Ingfrid Vaksdal Brattabø, TKV-Hordaland og HEMIL-senteret UIB Hovudveg-leiar: Ragnhild Bjørknes, HEMIL senteret UIB Medrettleiar: Anne Nordrehaug Åstrøm, Institutt for klinisk odontologi UIB og TKV-Hordaland Medrettleiar: Anette Christine Iversen, HEMIL senteret UIB

3. Eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

<http://www.uib.no/hemil>

<http://www.uib.no/odontologi>

4. Publikasjonar

Brattabø IV, Iversen AC, Åstrøm AN, Bjørknes R. Experience with suspecting child mal-treatment in the Norwegian public dental health services, a national survey. Acta Odontol Scand 2016:1-7.

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00016357.2016.1230228>

Omtale av studien:

<http://www.aftenposten.no/norge/Hver-tredje-tannlege-har-unnlatt-a-melde-fra-til-barnevernet-nar-de-mistenker-omsorgssvikt-608917b.html>

<http://www.uib.no/fg/bli/102482/tannlegar-og-tannpleiarar-avdekkjer-omsorgssvikt>

Tannlegen og pasienten: Ein oppfølgingsstudie av pasientar som har gjennomført behandling av tannbehandlingsangst

Publikasjonar

Bjørkvik, J. Tannlegen og pasienten: En oppfølgingsstudie av pasienter som har gjennom-

ført behandling av tannbehandlingsangst. Nor Tannlegeforen Tid 2016, 116: 350-5.
<http://www.tannlegetidende.no/i/2016/5/d2e448>

Tannhelse og tannbehandling for personar som har langvarige psykiske helsevanskar

1. Prosjekt

Tannhelse er ein viktig faktor for livskvalitet og generell helse. Personar med alvorlege og langvarige psykiske lidningar er internasjonalt funne å ha dårlegare tannhelse og lågare bruk av tannhelsetenester enn befolkninga elles. Det er trong for meir kunnskap om årsake-ne til misforholdet mellom behandlingsbehov på eine sida og aktuell bruk av tannhelsetenester på andre sida. Det er også nødvendig å søka kunnskap som kan redusera hindringar og sikra tilgang til tannbehandling for denne gruppe.

Prosjektet har tre hovudmål:

- a. å undersøka tannhelse og sjølvopplevd tannhelse samt bruk av tannhelsetenester hjå personar med langvarige psykiske lidningar som har bistand frå psykisk helseteneste i Stord kommune
- b. å framskaffa kunnskap om korleis tannhelsetenesta best kan leggja til rette for personar med langvarige psykiske lidningar
- c. å utforska korleis tannhelsetenesta best kan samarbeida med kommunen og eventuelt andre instansar til beste for målgruppa

Prosjektet blir gjennomført i samarbeid mellom Stord tannklinikk og Stord kommune avd. for psykisk helse, og målgrupper er alle brukarar av heimebaserte tenester avd. psykisk helse, Stord kommune.

2. Prosjektleiar og prosjektmedarbeiarar

Psykologspesialist/PhD, TkVest/Hordaland, Jofrid Bjørkvik (Prosjektleiar)

Klinikkssjef ved Stord tannklinikk, Diana Henriquez

Psykiatrisk sjukepleiar i Stord kommune, Elisabeth Strømme

Forskingsskordinator, TkVest/Hordaland, Elwalid Nasir

Psykolog/PhD, TkVest/Hordaland, Margrethe Vika

Overtannlege, TkVest/Hordaland, Mihaela Marthinussen

Professor i psykologi ved UiB, Geir Høstmark Nielsen

Mental Helse Stord ved Irene Presthaug

Mental Helse Stord ved Geir Isdal

3. Eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

- Stord tannklinikk
- Stord kommune, avd. for psykisk helse
- Universitetet i Bergen

Frykt for orale injeksjonar hjå 10-16 år gamle born. Vurdering, utbreiing og behandling

Publikasjonar

Reliability, validity and cutoff score of the Intra-Oral Injection Fear scale. Berge KG, Vika M, Agdal ML, Lie SA, Skeie MS. Int J Paediatr Dent. 2016 May 27. doi: 10.1111/ipd.12237, <http://onlinelibrary.wiley.com/pva.uib.no/doi/10.1111/ipd.12237/epdf>

High fear of intra-oral injections: prevalence and relationship to dental fear and dental avoidance among 10-16-year-old children. Berge KG, Agdal ML, Vika M, Skeie MS. Eur J Oral Sci. 2016 Dec;124(6):572-579, <http://onlinelibrary.wiley.com/pva.uib.no/doi/10.1111/eos.12305/epdf>

Doktorgradsavhandling

Avhandling "Fear of intra-oral injections among 10-16-year-olds. Assessment, prevalence and treatment". Disputas gjennomført og godkjent 25.11.2016.

Omtale

Intervju og omtale i det amerikanske nettfagtidsskriftet "Dentistry Today" 13.12.2016.

<http://www.dentistrytoday.com/news/todays-dental-news/item/1472-intraoral-injection-fear-must-be-conquered-to-improve-pediatric-care>

Oral helse blant barn med leppe- ganespalte: Foreldre sin tilfredsheit og tannhelsepersonell i Vest-Norge sine erfaringar

1. Prosjekt

Studiar av pasientar som har gjennomført behandling ved den offentlege tannhelsetenesta og ved senter for leppe-kjeve-gane spalte, Tannhelsetjenestens kompetansesenter Vest: Pasienten, pasienten sine foreldre og tannlegen sin tilfredsheit.

Bakgrunn og kunnskapsstatus:Frå 1994 vart det beslutta at born som vert født i Norge med ei form for leppe-kjeve-ganespalte automatisk skal tilvisast til eit av dei to nasjonale leppe-kjeve-ganespalte teama (LKG), enten ved Rikshospitalet i Oslo eller ved Haukeland universitetssjukehus i Bergen. All behandling skal utførast eller administrerast frå aktuelle institusjonar. Behandling er basert på eit tverrfagleg samarbeid mellom fleire profesjonar, der særleg plastisk kirurg, øre-nese-hals lege, logoped og kjeveortoped har ei viktig rolle. Kjeveortopeden er lokalisert ved senter for LKG, Tannhelsetjenestens kompetansesenter Vest, Hordaland Fylkeskommune. Alle pasientar uavhengig av spaltetype vert innkalla til standard kontroll ved fødsel, 6 år og 16 år.

Hensikta med studien:

- Undersøkje frekvensen og fordelinga av ulike spaltevariantar, okklusjon og bitt- forhold hjå

spaltepasientar som har møtt til 6-års kontroll ved senter for LKG-spalte i Bergen

- Vurdere LKG pasientar/foreldre sine kunnskapar, haldningar og oppfatningar av oral helse: ein kvalitativ studie av born med ganespalte.
- Studere pasienten/føresette sine meiningar om behandlinga som deira born med spalte har fått ved offentleg tannhelsetjeneste og ved LKG, Tannhelsetjenestens kompetansesenter Vest.
- utfordringar for tannlege og tannpleiar når det gjeld behandling av pasientar med LKG spalte ved lokal tannklinikk.

2. Prosjektleder og prosjektmedarbeidarar

Forskningskoordinator Manal Mustafa (prosjektleder)

Kjeveortoped Paul Sæle

Forskningskoordinator Elwalid Nasir

Forskningskoordinator Anne Nordrehaug Åstrøm

3. Eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

Haukeland Universitetssykehus, <https://helse-bergen.no/> :

Professor Hallvard Vindenes

Kjevekirurg Hans Christian Sylvester Jensen

4. Publikasjonar

Pattern of clefts and dental anomalies in six-year old children: a retrospective observational study in Western Norway. Aksepterte for publikasjon: Journal: Acta Odontologica Scandinavica (IODE 1260770).

Oral helsekunnskap, haldningar og praksis hjå foreldre med innvandrarbakgrunn i Norge

1. Prosjekt

Innvandrarar utgjør 12 % av heile befolkninga i Norge, og har bakgrunn frå 222 ulike land og sjølvstyrte regionar. Mange faktorar har innverknad på innvandrarar sin sosioøkonomiske situasjon og på deira helse- og tannhelsestatus. Eksisterande ulikskap i tannhelse mellom enkelte innvandrargrupper og norskætta har vorte rapportert tidlegare. Innvandrarstatus har vore assosiert med høg grad av karies.

Kariesførebyggjande tiltak retta mot born og unge i Norge synes ikkje å vera like vellykka blant innvandrarar med ikkje-vestleg bakgrunn som i befolkninga forøvrig. Kommunikasjonssvikt grunn etniske og kulturelle faktorar er mulege årsaker til at førebyggjande tiltak ikkje har samme effekt hjå innvandrarborn som blant norske born. Det synes å vera behov for forskingsbasert kunnskap om dei faktorar, sosiale, psykososiale og kognitive, som styrer tannhelserelatert atferd i familiar med innvandrarbakgrunn. Slik informasjon dannar grunnlag

for planlegging og gjennomføring av effektive førebyggjande tannhelsetiltak retta spesifikt mot born med innvandrarbakgrunn.

Hensikta med studien:

- i ein baseline undersøkelse, vurdere kunnskap, haldningar og atferd relatert til tannhelse blant innvandramødre med nyfødte born (0-3 månadar).
- på bakgrunn av informasjon om innvandrerfamiliar sine tannhelserelaterte kunnskapar, haldningar og åtferd, utvikle og gjennomføre eit fleiresesjon informasjonsprogram, med hensikta å auke mødrene sine kunnskapar om borna si orale helse og betydninga av regelmessig ettersyn og å endre haldningar og åtferd (vanar) i ein tannhelsemessig gunstig retning.
- i ei oppfølgingsundersøking 12 månader etter baseline - evaluere effekten av informasjonsprogrammet m.o.t. mødrene sine kunnskapar, haldningar og åtferd relatert til tannhelse og m.o.t. barna sin karies status.

2. Prosjektleder og prosjektmedarbeidarar

Forskningskoordinator Manal Mustafa (prosjektleder)

Forskningskoordinator Elwalid Nasir

Forskningskoordinator Anne Nordrehaug Åstrøm

PhD kandidat byrjar i 2017

3. Eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

- Universitetet i Bergen, <http://www.uib.no/odontologi>

Førsteamanuensis Marit S Skeie

Professor David Lackland Sam

Postdoktor Lars Thore Fadnes

- Universitetet i Tromsø, <https://uit.no/startside>

Førsteamanuensis Kerstin Inger Carlstedt

- Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige, <http://ki.se/start>

Førsteamanuensis Biniyam Wondimu

Mengda av inflammasjons- og beinmarkørar hjå røykarar og ikkje-røykjarar før periodontal behandling og etter aktiv- og vedlikehaldsbehandling av kronisk periodontitt

1. Prosjekt

Periodontal helse vert gjenoppretta ved å undertrykkje mikroorganismene som framprovoserar lokal inflammasjonsrespons. Røyking svekkar denne prosessen. Dette studiet samanliknar mengda av inflammasjons- og beinmarkørar hjå røykjarar og ikkje-røykjarar før periodontal behandling og etter aktiv- og vedlikehaldsbehandling av kronisk periodontitt.

Bortsett frå IL-8 som vart oppregulert, viste røykjarar redusert mengde av fleire inflammatoriske markørar i gingival vevsveske. Kun ikkje-røykjarar responderte på periodontal behandling med endra produksjon av inflammatoriske markørar. Det kan synast som om at røyking fører til ein immundempande effekt på lokal inflammatorisk respons i gingival vevsveske etter periodontal behandling.

2. Prosjektleder og prosjektmedarbeidarar

Dagmar F. Bunæs DDS, Manal Mustafa DDS, PhD, Hasaan Mohamed DDS, PhD, Stein Atle Lie MSc, PhD, Knut N. Leknes DDS, PhD

3. Eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

Institutt for klinisk odontologi, Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen, <http://www.uib.no/odontologi>

4. Publikasjonar

Akseptert for publisering i "Journal of Periodontal Research"

Samanhengen mellom periodontitt og revmatoid artritt: Kva typar mekanismar ligg bak?

1. Prosjekt

Leddgikt eller revmatoid artritt (RA) forekommer hyppigere blant pasienter med periodontitt (betennelse i vev som omgir tennene) enn ellers i befolkningen. Videre har RA-pasienter høgere frekvens av avansert periodontitt. Sammenhengen er ikke fullstendig klarlagt, men det er mange fellesnevner mellom disse to sykdommene. Begge er kroniske inflammatoriske tilstander karakterisert ved produksjon av proinflammatoriske signalmolekyler (cytokiner) og nedbryting av bein. Det overordnede målet med prosjektet er å kartlegge biologiske mekanismer som står bak assosiasjonen mellom revmatoid artritt og periodontitt.

2. Prosjektleder og prosjektmedarbeidarar

Prosjektledere: Professor Anne Isine Bolstad, UiB og PhD Kathrin Beyer, UiB
Prosjektmedarbeider: Forskningskoordinator Manal Musstafa, TkVest/Hordaland

3. Eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

Institutt for klinisk odontologi, Det medisinsk-odontologiske fakultet, UiB, <http://www.uib.no/odontologi>

Tannbehandling med plastbaserte tannfyllingsmateriale - eksponering for bisfenol A og effektar på fødselsutfall

1. Prosjekt

Formålet med PhD-prosjektet er å undersøkje om tannbehandling med plastbaserte tannmateriale påvirkar bisfenol A konsentrasjonen i spytt og urin. Vidare ynskjer vi å undersøkje om mor si tannbehandling i svangerskapet utgjør ein risiko for barnet.

Prosjektet inneheld tre delarbeid:

a) Konsentrasjon av bisfenol A i saliva hjå individ med og utan plastbaserte tannfyllingsmateriale.

Den kliniske studien er gjennomført og resultatene er bearbeidda. Nokre preliminare resultat vart presentert ved ein internasjonal konferanse i Dubrovnik, Kroatia, september 2014. Manuskript er sendt til eit internasjonalt tidsskrift for publisering.

b) Konsentrasjon av bisfenol A i saliva og urin hjå individ før og etter fyllingsterapi med plastbaserte tannfyllingsmateriale.

Den kliniske studien er starta opp. Rekruttering av pasientar pågår.

c) Er tannbehandling med plastbaserte fyllingsmateriale under svangerskapet ein risiko for barnet?

I denne studien nyttar vi data frå Den Norske Mor og Barn studien. Analyser av datamaterialet pågår. Nokre preliminare resultat vart presentert ved ein internasjonal konferanse i Bergen, mai 2016 og abstrakt er innsendt for presentasjon ved internasjonal konferanse i San Fransisco, mars 2017.

2. Prosjektleder og prosjektmedarbeidarar

PhD-kandidat Trine Lise Lundekvam Berge, TkVest/Hordaland og UNI Research AS (Prosjektleder - prosjekt a og b)

Professor Lars Björkman, Uni Research AS og Universitetet i Bergen

Forskar II Gunvor Bentung Lygre, Uni Research AS

3. Lenke til eksterne organisasjonar og eksterne samarbeidspartnarar

Forskningsansvarleg institusjon: Uni Research: <http://uni.no/>

Samarbeidspartnarar:

<http://uni.no/nb/uni-helse/bivirkningsgruppen-for-odontologiske-biomaterialer/>
www.fhi.no/studier/moba/

Tannskadar - prevalens og risikofaktorar i eit livsløpsperspektiv

Formålet med studien er å undersøkje forekomst av tannskadar blant 16-åringar i vida-

regående skular i Hordaland og identifisere risikofaktorar for tannskadar i populasjonen.

Orale manifestasjonar ved polyendokrint syndrom, type 1 (APS1)

Hensikta med denne kliniske studien er å kartleggje orale manifestasjonar i pasientar med APS-type1 syndrom. APS 1 er kjenneteikna av polyendokrin svikt, kronisk mukokutan candidiasis og ektodermale symptom. Prosjektet er ein del av eit større prosjekt omkring APS1, i regi av Helse-Vest.

4. Kursvirksomhet, kompetansetiltak og tverrfaglig samarbeid

Spesialitet	Kurs (tema/tittel)	Målgruppe	Deltakere
Sykehusodontologi	Leder av tannlegeforeningens kompetansekurs i implantatprotetikk, 4 helgesamlinger vår og høst samt nettbasert undervisning. (30 + 30 deltakere). Samlet 16 dager.	Protetikere	60
Sykehusodontologi	Kurs for DOT Møre og Romsdal	Tannleger	180
Sykehusodontologi	Startkurs i implantatprotetikk i Oslo våren 2017. (arbeidskurs). 2 dager	Tannleger	18
Sykehusodontologi	Startkurs i implantatprotetikk i Oslo høsten 2017. (arbeidskurs). 2 dager	Tannleger	18
Sykehusodontologi	Innlegg ved Holmenkollseminaret om eldretannpleie mars 2017		
Sykehusodontologi	Påbyggingskurs i implantatprotetikk i Oslo. 1 dag	Tannleger	19
Sykehusodontologi	Kurs om klinisk fotografering vest tannhelsedistrikt	Tannleger	
Sykehusodontologi	Moderator ved implantatkurs i Oslo november 2017		

Sykehusodontologi	Kurs i avtakbar protetik for Aust tannhelsedistrikt, desember 2017	Tannleger	28
Sykehusodontologi	Fagdag desember 2017 ved TkVest/Hordaland Innlegg om protetisk behandling av LKG-pasienter.	Tannhelsepersonell	
Sykehusodontologi	Kveldskurs for Haugaland tannlegeforening, keramiske broer.	Tannleger	60
Sykehusodontologi	Kveldskurs for studenter i 5. kull om samarbeid med tannteknikere	Tannlegestudenter	
Sykehusodontologi	Kveldskurs for tannleger og tannteknikere i Sarpsborg om implantatbehandling	Tannleger og tannteknikere	80
Sykehusodontologi	Forelesning ved legenes videreutdanning om hodehalskreft	Leger	
Sykehusodontologi	Kveldskurs for tannleger og tannteknikere i Tønsberg. Feilslag i implantologien og tiltak.	Tannleger og tannteknikere	45
Sykehusodontologi	Kveldskurs for tannleger og tannteknikere i Bodø. Oppdatering i implantatprotetik.	Tannleger og tannteknikere	45
Sykehusodontologi	Kveldskurs for tannleger og tannteknikere i Trondheim. Implantatprotetik.	Tannleger og tannteknikere	60
Odontofobi	Kurs for Nord tannhelsedistriktet /Hordaland/distriktsmøte.	Tannleger/tannpleiere/tannhelsesekretærer	
Odontofobi	Praksis og opplæring av tannleger, tannhelsesekretærer, tannpleiere og psykologer ved Senter for odontofobi.	Tilsette ved de forskjellige TOO teamene i Hordaland.	
Forskning	Mental helse og dental helse. Hvordan danse i takt? Foredrag i Ulvik for alle i Tannhelsetjenesten i Hordaland. Sammen med tannlege Diana Henriquez	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	

	Forskningsprosjekt TkV/H, Stord tannklinikk og Stord kommune. Tannhelse og tannbehandling for personer med langvarige psykiske lidelser		
Periodonti	Fagstøtte kurs i periodonti: Dilemma ved diagnostikk og klassifikasjoner av periodontal diagnostikk 12.09.2017	Spesialist kandidater ved UiB/IKO.	Ca 15
Periodonti	Julemøte ved TkVest/Hordaland 20.12.2017 Peri-implanat sykdommer	Ansatte ved TkVest/Hordaland	Ca 45
Periodonti	Fagdag Periodonti, TkVest/Hordaland, 19.05.2017 Utfordringer en møter med periodontipasienter. Utfordringer når det gjelder antibiotikabruk og antibiotikaresistens.	Tannleger, tannpleiere, tannlegeassistenter	Ca 45
Kjeveortopedi	Fagdag LKG/Kj.ort, TkVest/Hordaland, 23.02.2017 Kasus-presentasjoner av spesialister ved team for kjeveortopedi/LKG	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	Ca 45
Protetikk	Fagdag LKG/Kj.ort, TkVest/Hordaland, 21.01.2017 Kasus-presentasjoner av spesialister ved protetikkteamet.	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	Ca 45
Pedodonti	Fagdag Pedodonti, TkVest/Hordaland, 07.09.2017. Kasus-presentasjoner fra to spesialistkandidater. Spesialister i pedodonti presenterte ulike prosjekt.	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	Ca 45
Sykehusodontologi/Tannpleie	Masterstudenter i klinisk ernæring, x 1 time	Masterstudenter	20

Sykehusodontologi/Tannpleie	Fagdag i ernæring, Haraldsplass diakonale sykehus, x 2 timer,	25 sykepleiere og 1 ernæringsfysiolog	26
Sykehusodontologi/Tannpleie	Tannhelseutfordringer i sykehus og sykehjem x 2 timer	Tannpleier- og tannlegestudenter,	40
Sykehusodontologi/Tannpleie	VID, videreutdanning i kreftsykepleie, x 2 timer, 20 studenter	Sykepleiere	20
Sykehusodontologi/Tannpleie	Ortopedisk avdeling HUS, 1 time gjentatt 2 ganger	20 x 2 sykepleiere	40
Sykehusodontologi/Tannpleie	VID, videreutdanning i palliativ sykepleie x 1 time	Sykepleiere	20
TOO/Senter for odontofobi	Informasjonsøkt med TOO Aust på sommermøtet til Tannhelse-distrikt Aust	Alle ansatte i Tannhelse-distrikt Aust	
TOO/Senter for odontofobi	Deltok på foredrag i regi av Senter for odontofobi på Tannhelse-distrikt Nord sitt sommermøte	Alle ansatte i Tannhelse-distrikt Nord i Hordaland	
TOO/Senter for odontofobi	Foredrag om medisinsk uforklarte helseplager på Vintermøtet til Sentrum Tannhelse-distrikt	Alle ansatte i Sentrum tannhelse-distrikt i Hordaland	
TOO/Senter for odontofobi	Kursansvarlig for paraplytannlegekurs 7. juni	Nye paraplytannleger i Hordaland og Sogn og fjordane	20
TOO/Senter for odontofobi	Fagdag TOO ved TkVest/Hordaland. Aktuelle tema fra Senter for odontofoni og presentasjon av TOO Aust.	Ansatte ved TkVest/Hordaland og Tannhelsetenesta i Hordaland	45
Folkehelsearbeid/Ledende tannhelsesekretær	Foredrag ved Sentrum tannhelse-distrikt: Bekymringsmeldinger barnevern	Målgruppe: Tannleger og tannpleiere	25
Endodonti	Handson i Hyflex/Coltene med forelesning x 4. Dansk endodontiforening	Tannleger	40
Endodonti	Kurs ved Fyllingsdalen tannklinikk: Handson Sendoline 3 timers kurs	Tannleger og sekretærer	Ca 10
Endodonti	Kurs Bergen: Handson Sendoline, 3 timers kurs	Tannleger	Ca 10

Endodonti	Kurs Oslo: Handson Sendoline, 3 timers kurs	Tannleger	Ca 14
Endodonti	Fagdag TkV: Biokeramer, 3 timers kurs	Tannleger, tannpleiere, tannlegeassistenter	Ca 50
Endodonti	Kurs i CBCT ved UiO-godkjent for å ta cbct bilder		
Endodonti	Arrangør av 2 dagers kurs i NEF regi november 2017		
Endodonti	Invitert gjest til Coltenes Key opinion Leader meeting-endodonti, Sveits	Endodontister i Europa	
Forskning	Forskningsfagdag ved TkVest/H. Bred presentasjon av forskningsaktivitet og forskningsprosjekt ved TkVest/H.	Tannhelsepersonell ved TK/Vest og Tannhelsetenesta i Hordaland 24.11.2017	45
Forskning	Undervisning i forskningsmetoder (Multiplex Analysis) i samarbeid med UiB	PhD student Ahmed Elsebahy og postdoktor Salwa Suliman januar 2017	
Forskning	Undervisning i forskningsmetoder (ELISA Analysis) i samarbeid med UiB	Kathrin Beyer Stipendiat, PhD kandidat og spesialistkandidat i periodonti februar 2017	
Forskning	Orienteringsmøte for forskningsprosjekt som omhandler oral helsekunnskap, holdninger og praksis blant foreldre med innvandrerbakgrunn i Norge	Helsesøstre på Solheimviken, Landås helsestasjon, Bergen 04.09.2017	
Kjeveortopedi, senter for LKG	Forelesning tannpleierutdannelsen	Tannpleiere UIB	30
Kjeveortopedi, senter for LKG	Forelesning /kurs videreutdanning kjeveortopedi 4 timer	Tannleger under utdanning til spes i kjeveortopedi UIB	8
Kjeveortopedi, senter for LKG	Forelesning Chennai, India februar 2017: The 13th International congress of Cleft Lip, Palate and Craniofacial Anomalies. 3 forelesninger: 1.	Tannleger, kjeveortopedi, spesialist i øre-nese hals, spesialist i plastisk kirurgi, logoped , sykepleiere	400

	<p>“Pattern of clefts and dental anomalies in six-year old children: a retrospective observational study in western Norway.”</p>		
Kjeveortopedi, senter for LKG	<p>2. “The dental status related to Quality of oral health and patient`s satisfaction as part of an interdisciplinary evaluation of 30 consecutively treated patients with unilateral CLP at age 40 years”</p>	<p>Tannleger, kjeveortopeder, spesialist i øre-nese hals, spesialist i plastisk kirurgi, logopeder , sykepleiere</p>	400
Kjeveortopedi, senter for LKG	<p>3. “The dental status related to Quality of oral health and patient`s satisfaction as part of an interdisciplinary evaluation of 30 consecutively treated patients with unilateral CLP at age 40 years.”</p>	<p>Tannleger, kjeveortopeder, spesialist i øre-nese hals, spesialist i plastisk kirurgi, logopeder , sykepleiere</p>	400
Kjeveortopedi, senter for LKG	<p>Fagdag LKG, Tkv/IKO Det medisinske odontologiske fakultet: Presentasjon av behandling ved LKG feb 2017 3 timer</p>	<p>Tannleger tannpleier og sekretærer</p>	60
Kjeveortopedi, senter for LKG	<p>Forelesning Sør tannhelsedistrikt. «Kjeveortopedi, henvisningsrutiner og tverrfaglig samarbeid». Juni 2017, 2 timer Stord.</p>	<p>Tannleger tannpleier og sekretærer</p>	50
Kjeveortopedi, senter for LKG	<p>TOPS (Timing of palatal surgery) Innhenting av data på barn inkludert i studiet. 12 pasienter sees ved 6mnd, 1 år, 3 år og 5 år for utvikling av tannstatus og oronasale fistler.</p> <p>Liverpool, Manchester, Oslo og Bergen</p>		
Kjeveortopedi, senter for LKG	<p>Forskningsprosjekt styrt fra Manchester/Oslo med Gunvor Semb og Bill Shaw. Sentre i Scandinavia innheter data på ulike årskull for pasient som er født med enkeltsidig totalspalte. Vi i Bergen har 31 pasienter som</p>		

	er inkludert i studiet. Vår rolle er innhenting av data og bearbeide disse data samlet med andre sentra en gang årlig. Manchester		
Pedodonti	Forebyggende tannhelse for helsesøsterutdanningen (2 forelesningstimer) Høyskole i Bergen, 27 jan. 2017	Studenter i helsesøsterutdanningen	Ca 30
Endodonti	Biokeramer: Nye materialer til nytte og glede i hverdagen. (Presentasjon: 1 time) Fagdag-TkVest: Endodonti Bergen, 6 april 2017	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer, forskere	
Pedodonti	Rotåpne tenner: kasuistikk (Presentasjon/kasuistikk 30 min) Fagdag-TkVest: Pedodonti Bergen, 7 sept. 2017	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer, forskere	
Endodonti/ Pedodonti	Endodonti i umodne permanente tenner: utfordringer og behandlingsprosedyrer (KURS: 3 timer) Tannhelsedager Nord Trønde-lag, Steinkjer Grand Hotell, 28 sept. 2017	Tannleger	Ca 40
Pedodonti	Molar Incisiv Hypomineralisering (MIH) (KURS: 1 ½ timer) Tannhelsedager Nord Trønde-lag, Steinkjer Grand Hotell, 29 sept. 2017	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	Ca 100
Endodonti/ Pedodonti	Hva nå? Når ulykker skjer... Møte med og akuttbehandling av tannskader hos barn (KURS: 1 ½ timer) Tannhelsedager Nord Trønde-lag, Steinkjer Grand Hotell, 29 sept. 2017	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	Ca 100
Forskning	Samarbeid på kryss og tvers: Salivære biomarkører hos	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer, forskere	

	<p>barn med juvenil artritt (TkNN, TkMN) Materialbruk ved behandling av MIH (molar-incisor-hypomineralisation) (TkØst, NIOM). (Presentasjon 30 min) Fagdag-TkVest: Forskning Bergen, 24 nov. 2017</p>		
Endodonti/ Pedodonti	<p>Endodontic treatment of immature permanent teeth. (Forelesning: 2 timer) Annual meeting of the Greek Endodontic Society, Athens, Greece. 2-3 des.2017</p>	Tannleger, spesialistkandidater, tannlegestudenter,	Ca 120
Forskning/ Tverrfaglig	<p>Tverrfagleg ressursteam, barnevernet i Arna Bergen kommune Møte 2-3 timar ca. 6 gongar pr år Deltakar i tverrfagleg ressursteam. Rådgjevingsorgan ettermodell utvikla av RVTS (ressurscenter for vold og traumatisk stress). Her sitt representantar frå ulike instansar- jmf barnevern, helsestasjon, barne og ungdomspsykiatri, barnevernsvakten m.fl.</p>	Alle som arbeider med born og unge, kan ta kontakt med ressursteamet for å få belyst /diskutere ei bekymring på anonymt grunnlag.	6-10
Forskning/ Tverrfaglig	<p>Tverrfagleg ressursteam, barnevernet i Vaksdal kommune Møte 2-3 timar ca. 6 gongar pr år Deltakar i tverrfagleg ressursteam. Rådgjevingsorgan ettermodell utvikla av RVTS (ressurscenter for vold og traumatisk stress) Her sitt representantar frå ulike instansar- jmf barnevern, helsestasjon, barne og ungdomspsykiatri, kommunelege m.fl.</p>	Alle som arbeider med born og unge, kan ta kontakt med ressursteamet for å få belyst /diskutere ei bekymring på anonymt grunnlag.	6-15
Forskning/ Tverrfaglig	<p>Kompetansenettverk vest: Samarbeidsmøte med partane i</p>	Videreføring av det mangeårige tverrfaglige samarbeidet i	10

	kompetansenettverk vest; RVTS; Statens barnehus Bergen og Stavanger, Tannhelsetjenesten i Sogn og Fjordane, Rogaland og Hordaland samt institutt for klinisk odontologi UIB.	Kompetansenettverk vest.	
Forskning/ Tverrfaglig	Meldeplikt, Introkurs for nytilsette: Meldeplikt og tilhørende rutinar i tannhelsetenesa i Hordaland. Introkurs for nytilsette	Nytilsette i tannhelsetenesta i Hordaland	30
Folkehelse/ Undervisning	Informasjon om HEART- hjå H.dir. HEART- YOUTH (Helse, Ernæring, Aktivitet, Rusforebygging, Tannhelse) Kort presentasjon om undervisningsprogrammet HEART	Tilsette i Helsedirektoratet.	Ca 20
Kjeveortopedi	Sommermøte Vest tannhelsedistrikt/12. mai 2017: Henvissningsrutiner Kjeveortopedi (HELFO)	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	90
Kjeveortopedi	Julemøte Sentrum distrikt 30/11/2017 Retinerte hjørnetenner	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	105
Kjeveortopedi	Tannhelsedager Ulvik 13-14 september 2017. Tannskader blant 16 åringar i Hordaland	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	Ca 350
Kjeveortopedi	Mars 2017 Forlesning UIB Tannskader og kjeveortopedisk behandling	Tannlegestudenter kull 5	
Pedodonti	Molar Incisiv Hypomineralisering- til besvær for både pasient og tannlege	Medlemsmøte i tannpleierforeningen i Hordaland	Ca 20
Pedodonti	Molar Incisiv Hypomineralisering- til besvær for både pasient og tannlege	Vest Tannhelsedistrikt, julemøte	Ca 50-60
Forskning	Presentasjon av forskning ved TkVest/H, Tannhelsedager i Ulvik	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	Ca 400

Forskning	Forskningsdag	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer ved UiB, offentlig og privat tjeneste	40
Forskningsdag Med. fak. UiB	Info om TkVest/H	Stipendiater ved Med. Fak	100
Sykehusodontologi/ Tannpleie	Undervisning: Høyskolen i Bergen, Vernepleierutdanningen: 3 timer teori og 4 timer praktisk undervisning	Vernepleiestudenter	50
Sykehusodontologi/ Tannpleie	Tverrfaglig samarbeid: Sykepleiere på ØNH sengepost, Kreft sengeposter og Stråleterapiavd.	Sykepleiere	
Sykehusodontologi/ Tannpleie	Tverrfaglig samarbeid med oral kirurger og sykepleiere ved Kjeve.kir.pol.klin.	Medisinsk fagpersonell	
Sykehusodontologi/ Tannpleie	Tverrfaglig samarbeid med tannlege og tannpleiere i sykehusprosjektet på Haukeland Sykehus	Tannleger og tannpleiere	
TOO	Tannbehandlingsfobier hos barn og ungdom - behandling, undergrupper og klinisk manifestasjon (Heldagskurs for Aalborg Kommunes Tandpleje, Danmark)	Tannleger, tannpleiere	50
TOO	Blod-skade-injeksjonsfobi (Pedodonti seminar, videokonferanse)	Spesialistkandidatene i pedodonti i Norge	10
TOO	Kognitiv atferdsterapi (TOO-innføringsdag)	Tannleger, tannpleiere, tannhelsesekretærer, psykologer	Ca 20
TOO	Intra-oral injeksjonsfobi hos barn og ungdom - diagnostisering, klinisk manifestasjon og behandling (Kvalifiseringsprogrammet, UiB)	Tannleger i kvalifiseringsprogrammet, UiB	Ca 5
TOO	Kognitiv atferdsterapi - paraplyteam (Kurs for TOO-paraplyteam)	Tannleger, tannpleiere, tannhelsesekretærer, psykologer	Ca 20

TOO	Kognitiv atferdsterapi (TOO-innføringsdag)	Tannleger, tannpleiere, tannhelsesekretærer, psykologer	Ca 20
Forskning	Presentasjon, Tannhelsedagene i Ulvik (30 min). Kunnskapsbasert praksis og hvorfor vi trenger det.	Tannhelsepersonell	Ca 400
Forskning	Presentasjon på fagdag om forskning ved TkVest/H sammen med forskningsassistent og masterstudent. <i>“Dental caries, oral hygiene practices and dietary habits, and oral health-related beliefs and attitudes among 18-years-old adolescents in Hordaland, Norway”</i>	Tannhelsepersonell	Ca 45
Forskning	Presentasjon på fagdag om TOO ved TkVest/H. Teori om planlagt adferd – modell for å forstå helserelatert adferd.	Tannhelsepersonell	Ca 45
Kariologi	Mineraliseringsforstyrrelser hos voksne Foredrag på julemøte Vest tannhelsedistrikt 7 des. 2017	Tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer	50
TOO	Odontofobi og injeksjonsfobi- Om angst og fobier- Hvordan bruke behandlingsprinsippene ved kognitiv atferdsterapi på tannklinikken?	Tannhelsesekretærelever ved Åsane videregående skole	20
TOO	Odontofobi og injeksjonsfobi- Om angst og fobier- Hvordan bruke behandlingsprinsippene ved kognitiv atferdsterapi på tannklinikken?	Tannhelsesekretærelever – voksenopplæringen ved Åsane videregående skole	10
TOO	Odontofobi Dobbelkompetansesamling 26.-27. oktober 2017.	Dobbelkompetansekan didater ved UiB	Ca 40
TOO	TOO-prosjektet -Bakgrunn -Organisering -TOO-arbeidet i klinikkene	Klinikkledere og overtannleger i HFK	Ca 30

TOO	TOO-prosjektet og Kognitiv atferdsterapi, forelesning for ansatte på helsestasjon for nyankomne flyktninger	Ansatte ved helsestasjon for nyankomne flyktninger	5
-----	---	--	---

5. Veiledningsaktivitet/Rådgivning

Spesialitet	Veiledning offentlig og privat tannhelsetjeneste
Sykehusodontologi	Veiledning av studenter og hospiterende kolleger ved avdelingen
Kjeveortopedi	Klinisk veiledning av spesialistkandidater i kjeveortopedi, IKO, UiB 05.01. - 12.01. - 19.01. - 26.01. - 02.02.2017
Samfunnsodontologi	Ekstern sensor i klagesak ved eksamen i samfunnsodontologi, IKO, UiB februar 2017
Sykehusodontologi/ Tannpleie	Hospitering: Tannpleier Synnøve Vangberg, UNN 2 dager Hospitering: Tannpleier Mahnoor Nasir, OUS 2 dager
Sykehusodontologi/ Tannpleie	Medveileder til 2 bachelorstudenter i tannpleie UIB
Endodonti	Veiledning/utsendt TkMidt 2 besøk Trondheim 2017
Forskning	Veileder PhD student Mohamed Ali Raouf i samarbeide med Athanasia Bletsas, Asgeir Bårdsen, UiB, Plan for disputas 01-01-2019.
Forskning	Veileder PhD student Paul Sæle i samarbeide med Anne Åstrøm TkV, Harald Gjengedal UiB, Plan for disputas 01-01-2022.
Forskning	Veileder PhD student Irene Ness i samarbeide med Anne Åstrøm TkV, Maren Gry Lillehaug Agdal UiB, Plan for disputas 01-01-2020.
Kjeveortopedi, senter for LKG	Hovedveileder for 2 studenter ved IKO/UIB masteroppgave: «DMFT og livskvalitet hos 40 år gamle personer født med leppe-kjeveganespalte» jan 17
Kjeveortopedi, senter for LKG	Medveileder for dr. Mecheala A El-shiek ved Uni of Khartoum «Objectives for establishing a cleft team in Sudan. Responsibilities for the team members in management of cleft care.»
Pedodonti	Hovedveileder for 2 tannpleierstudenter kull 3, bacheloroppgave
Pedodonti/Endodonti	Klinisk veileder av spesialistkandidater i pedodonti i traumatologi og pedodontisk endodonti

Veileder/Biveileder	Phd Kandidat Magnus Bratteberg «Tannskader blant 16 åring Hordaland»
Hovedveileder	«Dental traumatic injuries and the link with orthodontic treatment: A quality assurance study» spesialist oppgave (spesialistutdanning Endodonti) Nicole Aria
Biveileder	Pasientrapporterte data etter behandling av manglende overkjeve lateraler med kjeveortopedi eller implantatretinert tann. En spørreundersøkelse etter 5 -15 år. Spesialistoppgave, Ida Marie Dahle
Biveileder	Acute treatment at emergency public dental clinic in Bergen.Faiza D Sælen. Spesialistoppgave pedodonti
Veileder	The impact of cone beam computed tomography on displaced/impacted maxillary canines; a retrospective study Amanda K. H. Andresen, dental – and Research line student
Kjeveortopedi	Veileder for spesialist kandidatar reatert kjeveortopedi fag i form av seminarer og kasesusdiskusjon
Tannpleie/ Sykehusodontologi	Ekstern sensor UIB, Tannpleierutdanningen eksamen
Odontofobi	Biveileder for masterstudenter i Odontologi: <i>Kiwanisdukken - Et nyttig hjelpemiddel i behandling av barn med sterk angst for tannbehandling og sprøyteangst?</i>
Odontofobi	Bacheloroppgave, bachelorprogrammet i tannpleie <i>“Tannhelsepersonellens dilemmaer og utfordringer ved å sende bekymringsmelding til barnevernet”</i>
Hele TkVest/H	TkVest/H ansatte driver omfattende rådgivningsaktivitet. Målet er å registrere det aller meste av denne aktiviteten i OPUS. Likevel er det mye daglig rådgivning som ikke blir registrert. TkVest/H yter rådgivning til offentlig tannhelsetjeneste i Hordaland og Sogn og Fjordane og til privat tannhelsetjeneste. TkVest/H rådgir også andre fagmiljø. Disse spesialist-/spesialområdene ved TkVest/H yter rådgivningstjenester: Endodonti, Kjeve- og ansiktsradiologi, Kjeveortopedi/LKG, Oral kirurgi/medisin, Pedodonti, Periodonti, Protetikk, TOO (Senter for odontofobi), Sykehusodontologi og Kariologi.

6. Vitenskapelige presentasjoner og medieformidling

Hvem	Hva	Hvor
Trine Lise Lundekvam Berge	Foredrag: Tannbehandling med plastbaserte tannfyllingsmaterialer - eksponering for bisfenol A	NTFs Landsmøte 2017, Lillestrøm 2. november 2017

	- effekter på fødselsutfall	
Forskningsprosjekt/Ole Iden	Endodontisk prosedyrer i Sogn og Fjordane samt Hordaland. Spørreundersøkelse. Prosjekt under analyse/bearbeiding	TkV: Ellen Berggreen og Athanasia Bletsa
Brattabø I.V. (2017)	Avdekking av barnemishandling i den offentlege tannhelsetenesta i Noreg. Forskingsdag Institutt for klinisk odontologi UIB	Bergen 14.12.
Brattabø I.V. (2017)	Brattabø. I.V (2017) Dental Health and Child Welfare Services, for the Child's Best Interest. San Diego international conference on child and family maltreatment.	San Diego, USA 01.02.
Magnus Bratteberg Dorina S Thelen , Kristin S Klock , Asgeir Bårdsen	Luxation injuries to the permanent dentition in a Norwegian adolescent population and related life course events	CED-IADR/NOF Oral Health Research Congress which will be held in Vienna/Austria (September 21-23, 2017).
Amanda K. H. Andresen, Xie-Qi Shi, Malin V. Jonsson, Maria Mavragani, Dorina Sula Thelen	The application of CBCT on impacted maxillary canines	Voss forskerlinje konferanse UIB November 2017
Karin Berge	Intraoral-injeksjonsfobi hos barn og unge: "Fear of intra-oral injections among 10-16-year-olds. Assessment, prevalence and treatment" Presentasjon av funn fra PhD.	Årlig konferanse i Norsk forening for odontofobi (NOFOBI), Molde
Maren L. Agdal, Karin G. Berge og Margrethe E. Vika	Blod-, skade- og injeksjonsfobi	Kapittel i boken «Odontologisk psykologi»
Maren L. Agdal og Margrethe E. Vika	Barn som vegrer seg hos tannlegen	Kapittel i boken «Odontologisk psykologi»
Tiril Willumsen, Maren L. Agdal, Margrethe E. Vika	Frykt og angst for tannbehandling	Kapittel i boken «Odontologisk psykologi»

7. Postere

Hvem	Hva	Hvor
Trine Lise Lundekvam Berge	Poster: Treatment with polymer-based dental fillings during pregnancy and congenital malformations	IADR/AADR/CADR General Session & Exhibition (March 23 2017) at the Moscone West Convention Center in San Francisco, Calif., USA
Manal Mustafa	Karrieredag, Poster presentation	Bergen 05.10.2017
Athanasia Bletsa	Expression of Lymphatic Growth Factors in Human Gingiva IADR/AADR/CADR General Session & Exhibition (March 22-25, 2017). The Moscone Convention Center in San Francisco, Calif., USA.	San Francisco, CA, USA
Mohamed Ali (senior author Athanasia Bletsa)	Effect of MTA®, Biodentine™, and TotalFill® on proliferation, osteogenic and angiogenic differentiation of human bone marrow stem cells in vitro European Society of Endodontology Biennial meeting (September 14-16, 2017)	Brussels, Belgium
Mohamed Ali (senior author Athanasia Bletsa)	Bio ceramics' Effect On Strength Of Immature Teeth Treated With Regenerative-Endodontic-Protocol CED-IADR/NOF, Oral Health Research Congress, (September 21-23, 201),	Vienna, Austria
Brattabø I.V. (2017)	Dental personnel's reasons for reporting child maltreatment,(Poster), IADR conference,	San Francisco, USA 24.03.
Bletsa, Athanasia; Abdalla, Hisham Saghayroon E.; Løes, Sigbjørn Suk; Berggreen, Ellen.	Tittel: Expression of Lymphatic Growth Factors in Human Gingiva	International Association of Dental Research: General Session; 2017-03- 22 - 2017-03-25
Mihaela Cuida	21-23 sept 2017 CED-IADR/NOF Oral Health Research Congress in Vienna, Austria.	Vienna, Austria.

8. Verv

Hvem	Hva
Trine Lise L. Lundekvam	Medlem fagkomite - HFK Tannhelsetjenesten
Ole Iden	Leder i Norsk endodontiforening
Ole Iden	Styremedlem i Norsk spesialistforening
Ole Iden	Country representative i Europeisk endodontiforening: ESE
Paul K. Sæle	Styremedlem Norsk kvalitetsregister LKG. 2 møter Styremedlem faggruppen LKG med fordeling av fondsmidler til forskning LKG (2 tlf møter)
Athanasia Bletsa	Medlem Fagrådet TAKO senter
Anne Marit Graue	Styremedlem og kasserer i Norsk spesialistforening i pedodonti
Ellen Berggreen	Styremedlem i NIOM
Mihaela Marthinussen	Medlem i komite for AMU/Hordaland fylkeskommune

9. Fokusområder og videre oppbygging av TkVest/H

TkVest/Hordaland har som mål å levere tjenester på oppdrag fra Stortinget beskrevet i Stortingsmelding 35 (2006-2007). Vi arbeider for å nå ut med vårt tilbud overfor den private tannhelsetjenesten.

Et prioritert område er oppbygging av forskningsavdelingen, med formål å øke forskningsaktiviteten.

TkVest/Hordaland vil styrke fagutvikling i tannhelsefeltet i region Vest gjennom samarbeid med tannhelsetjenesten, helsetjenesten og med aktuelle utdanningsinstitusjoner.

TKVest/Hordaland har et stort behov for større lokaler og ønsker en samlokalisering mellom klinikk og forskning/administrasjon. Vi håper at dette er realiserbart i den nye helseklyngen som planlegges av UiB på Årstadvollen.

10. TkVest/Sogn og Fjordane 2017

Det har vært lite endring i situasjonen for Sogn og Fjordane i 2017. Det er fortsatt store innsparingskrav frem mot 2019, lite tilgang på lokaler og spesialister og et usikkert omfang av behovet for spesialisenter i Sogn og Fjordane. Sogn og Fjordane nytter per dags dato ressurser fra TkVest/Hordaland.

Tannhelsetenesta Sogn og Fjordane vil videreutvikle et godt samarbeid med TkVest/Hordaland og ønsker å kjøpe tjenester av de. De vil tilvise aktuelle prioriterte pasienter til TkVest/Hordaland, som fakturerer Sogn og Fjordane fylkeskommune. I tillegg ønsker de fortsatt å nytte ressursene ved TkVest/Hordaland til rådgivning, veiledning og kurs. Utgifter i samband med reise og opphold til disse formålene fakturerer TkVest/Hordaland til Sogn og Fjordane fylkeskommune.